

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSA Agnieszka Sołtyka

Sędziowie : SA Edyta Buczkowska - Żuk

SO del. Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2018 r. w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku S. S. (1)

z udziałem E. L. (1) i Komitetu Wyborczego Wyborców (...)

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 października 2018 roku w sprawie o sygn. akt I Ns 272/18

postanawia:

1. oddalić zażalenie,
2. ustalić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania odwoławczego związane ze swym udziałem w sprawie.

Zbigniew Ciechanowicz Agnieszka Sołtyka Edyta Buczkowska-Żuk

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. S. (1), kandydat na urząd burmistrza C., wniósł na podstawie art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r Kodeks wyborczy o:

1. zakazanie uczestnikowi postępowania E. L. (1) oraz Komitetowi Wyborczemu Wyborców (...) rozpowszechnia informacji o:
 - a. dobrowolnym poddaniu się przez Burmistrza S. S. (1) karze (jako Gmina) i wypłacie panu A. L. 60 tysięcy złotych z budżetu Gminy tytułem odszkodowania z tego tytułu;
 - b. o przegraniu przez Burmistrza S. procesu, w którym Sąd Rejonowy w S. uznał, że wypłata przez gminę C. panu L. 60 tysięcy złotych była bezpodstawna;
 - c. o potwierdzeniu przez Sąd Okręgowy w Szczecinie po odwołaniu się Burmistrza S., że wypłata 60 tysięcy złotych przez gminę panu L. była bezpodstawna.
2. orzeczenie przepadku materiałów wyborczych w postaci ulotek, rozpowszechnianych przez Komitet Wyborczy Wyborców (...) zawierających nieprawdziwe informacje wskazane w pkt 1 lit a-c wniosku,

3. nakazanie opublikowania przez uczestników postępowania: E. L. (1) oraz Komitet Wyborczy Wyborców (...), odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste o treści:

4. „Ja, E. L. (1) oświadczam, że w kampanii wyborczej na Burmistrza C. rozpowszechniałam nieprawdziwą informację, że Sąd Rejonowy w S. potwierdził, że wypłata przez gminę C. odszkodowania w kwocie 60 tysięcy była bezpodstawna. Nieprawdziwą była również informacja, jakoby Burmistrz S. S. (1) dobrowolnie w imieniu Gminy C. poddał się karze”

5. poprzez wywieszenie, na koszt uczestników postępowania: E. L. (1) oraz Komitet Wyborczy Wyborców (...), odpowiedzi wydrukowanej na kartach A3 na tablicach i słupach ogłoszeniowych w mieście C. oraz w sołectwach Gminy C., tj. K., K., L. O., S., K., B., B., D., L., W., tj. miejscach gdzie podczas spotkań wyborczych E. L. (1) rozpowszechniała nieprawdziwe informacje o kontrkandydacie. Nadto informacja winna zostać zamieszczona na portalu informacyjnym Komitetu Wyborczego Wyborców (...).

6. nakazanie uczestnikowi postępowania E. L. (1) przeproszenia Kandydata na Burmistrza S. S. (1) poprzez wręczenie spisane go własnoręcznie i podpisanego oświadczenia o następującej treści:

7. „Przepraszam Pana S. S. (1) za to, że w kampanii wyborczej przed wyborami na Burmistrza C. rozpowszechniałam nieprawdziwe informacje o rzekomym dobrowolnym poddaniu się przez Burmistrza S. S. (1) karze (jako Gmina) i wypłacie panu A. L. 60 tysięcy złotych z budżetu Gminy tytułem odszkodowania z tego tytułu a także nieprawdziwą informację o przegraniu przez Burmistrza S. procesu, w którym Sąd Rejonowy w S. uznał, że wypłata przez gminę C. panu L. 60 tysięcy złotych była bezpodstawna, jak również nieprawdziwą informację, że Sąd Okręgowy w Szczecinie po odwołaniu się Burmistrza S. potwierdził, że wypłata 60 tysięcy złotych przez gminę panu L. była bezpodstawna”.

8. nakazanie uczestnikowi postępowania E. L. (1) oraz Komitetowi Wyborczemu (...) wpłacenie kwoty po 2.000 zł na Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem koło C..

Wnioskodawca m.in. wskazał, że ulotka powyższej treści dystrybuowana jest przez komitet wyborczy kandydatki na Burmistrza C., E. L. (1), Komitet Wyborczy Wyborców (...) oraz rozdawana przez samą kandydatkę na Burmistrza E. L. (1) i zawiera informacje nieprawdziwe i mające na celu zdyskredytowanie w opinii wyborców obecnego Burmistrza C. będącego kandydatem na Burmistrza przyszłej kadencji i przeciwnikiem wyborczym uczestniczki E. L. (1).

Postanowieniem z dnia 16 października 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił wniosek S. S. (1) i ustalił, że koszty postępowania uczestnicy ponoszą we własnym zakresie.

U podstaw powyższego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia:

S. S. (1) jest kandydatem na burmistrza C. i obecnie urzędującym Burmistrzem Miasta C.. E. L. (1) jest również kandydatem na stanowisko burmistrza C., startuje z listy Komitetu Wyborczego Wyborców (...).

A. L. złożył do Sądu Rejonowego w Szczecinie w dniu 4 listopada 2011 r. pozew przeciwko Urzędowi Miejskiemu w C. o zapłatę odszkodowania z tytułu stosowania wobec niego mobbingu, w którym wniósł o ustalenie, że pozwany stosował wobec niego w miejscu pracy mobbing i nie przeciwdziałał stosowaniu przeciwko powodowi mobbingu oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 17.047,20 zł tytułem odszkodowania. Sprawa otrzymała sygnaturę IV Kp 112/14.

W dniu 8 grudnia 2011 r. A. L. złożył drugi pozew przeciwko Urzędowi Miejskiemu w C., w którym wniósł o odszkodowanie w kwocie 39.325 zł tytułem dyskryminacji w zatrudnieniu, powołując się na naruszenie przepisu 18^{3a} § 5 kodeksu pracy. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą IV Kp 187/14. Sprawy IV Kp 112/14 i IV Kp 187/14 zostały połączone do wspólnego rozpoznania i prowadzone były pod sygnaturą IV Kp 112/14.

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2015 r., sygn. akt IV Kp 112/14 Sąd Rejonowy w Szczecinie, Wydział Pracy, zasądził od pozwanej Gminy C. na rzecz powoda A. L. kwotę 56.372,20 zł oraz zasądził od pozwanej Gminy C. na rzecz Skarbu

Państwa kwotę 2.819 zł tytułem opłaty sądowej a nadto odstąpił od obciążania powoda A. L. kosztami zastępstwa procesowego wobec pozwanego Urzędu miejskiego w C.. Kwota 56.372,20 zł stanowi sumę kwot 17.047,20 zł oraz 39.325 zł.

W toku postępowania w sprawie IV Kp 112/14 na etapie przed wydaniem wyroku pozwaną Gminę reprezentował S. S. (1) jako burmistrz C., wybrany w dniu 30 listopada 2014.

W dniu 23 lutego S. S. (1) złożył oświadczenie w przedmiocie uznania powództwa wskazując, że nie kwestionuje żądania pozwu A. L. w sprawach IV Kp 112/14 oraz IV Kp 187/14 oraz wniósł o pominięcie dowodu z przesłuchania strony pozwanej, która w tym procesie była Gmina.

Pismem z dnia 24 lutego 2015 r S. S. (1), jako burmistrz C., wypowiedział pełnomocnictwo udzielone radcy prawnemu w celu reprezentowania Gminy C. w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w S. w sprawie IV Kp 112/14.

Pozwana Gmina C. nie wystąpiła o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku ani go nie zaskarżyła, dlatego też wyrok ten uprawomocnił się.

W dniu 1 kwietnia 2015 r. Gmina wpłaciła na rachunek A. L. kwotę 10.000 złotych, zaś w dniu 28 kwietnia 2015 r. kwotę 46.372,20 a nadto kwotę 2.819 zł na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w S. tytułem opłaty sądowej.

Wyrokiem z dnia 23 października 2017 r., sygn. akt I C 360/16, Sąd Rejonowy w S. oddalił powództwo Gminy C. o zasądzenie od E. L. (1) kwoty 59.191, 20 złotych, wynikających z wyroku IC IV Kp 112/14. Powództwo miało charakter regresowy zostało oparte na treści przepisu art. 441 § 3 kc w związku z art. 300 kp. Gmina dochodziła od E. L. (1) kwot zasądzonych wyrokiem Sądu Pracy jako od osoby „która dopuszczała się lobbingu dyskryminacji wobec A. L., co w konsekwencji doprowadziło do wydania niekorzystnego dla Gminy wyroku. Ponieważ Gmina wypłaciła A. L. kwotę 56.372,20 a nadto dokonała opłaty od pozwu w kwocie 2.819 zł, żądała zwrotu sumy tych kwot od E. L. (1).

W pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy w S., który poczynił własne ustalenia faktyczne związane z meritem zarzutów o mobbing, zawarł stwierdzenie: „W niniejszej sprawie nie doszło do mobbingu przez pełniącą obowiązki burmistrza E. L. (1) w stosunku do A. L. jako nauczyciela” (k. 88) , które szeroko uzasadnił. Nadto Sąd stwierdził, że „Skoro działania E. L. (1) nie nosiły znamion mobbingu (w oryg. „lobbingu”) to nie można mówić, że za szkodę jaką poniosła powódka na skutek wypłaty odszkodowania A. L. ponosi winę pozwana na podstawie art. 441 § 3 kc (k. 89). Oceniając zarzut nierównego traktowania Sąd Rejonowy stwierdził: „Zarzuty wskazane przez stronę powodową a wcześniej A. L. nie potwierdziły się, jeśli chodzi o nierówne traktowanie A. L. i pani D. – Dyrektora (...) w C.. W konsekwencji Sąd Rejonowy oddalił w całości powództwo Gminy przeciwko E. L. (1) i zasądził na jej rzecz od Gminy C. kwotę 3.617 zł tytułem kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 3 października 2018 r. Sad Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn.. akt II Ca 1559/17 oddalił apelację Gminy C. od wyroku Sadu Rejonowego w S. w sprawie I C 360/18. Wyrok ten jest nieprawomocny, gdyż strony złożyły wnioski o sporządzenie uzasadnienia wyroku, które do dnia dzisiejszego nie zostało jeszcze sporządzone.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2015 r. Sad Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo S. S. (1) przeciwko E. L. (1) o ochronę dóbr osobistych. Przedmiotem postępowania było m.in. rozpowszechnianie przez E. L. (1) związanych ze sprawą sądowa A. L. przeciwko Gminie i Gminy przeciwko E. L. (1).

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie I ACa 175/16 oddalił apelację S. S. (1) i zasądził na rzecz E. L. (1) koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

E. L. (1) samodzielnie zaprojektowała i wykonała ulotkę w formie karki A4, której awers stanowi odpis wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 3 października 2018 r. o sygn. II Ca 1559/17, zaś rewers zawiera następujący m.in. następujące zapisy pismem drukowanym: „W kwietniu 2015 roku Pan Burmistrz S. S. (1) dobrowolnie poddał się karze (jako Gmina) i wypłacił panu A. L. 60 tysięcy złotych z budżetu Gminy tytułem odszkodowania”, „Pan burmistrz S. przegrał w Sądzie Rejonowym w S., który uznał, że wypłata 60 tysięcy złotych przez gminę panu L. była bezpodstawna”,

„Sąd Okręgowy w Szczecinie, po odwołaniu się S. potwierdził wcześniejszy wyrok i zasądził dodatkowo wypłatę kwoty 2700 złotych na rzecz E. L. (1) tytułem kosztów sądowych”.

E. L. (1) rozdawała kopie tej ulotki podczas spotkań z wyborcami na spotkaniach wyborczych w C., K., K., L., S., B., B., L. i W.. O kolportowaniu ulotki powiadomiony był Komitet Wyborczy Wyborców (...), z ramienia którego staruje w Wyborach Samorządowych w 2018 r. na urząd burmistrza C..

Prokuratura Rejonowa w S. prowadziła postępowanie z zawiadomienia Przewodniczącego Rady Miejskiej w C. w przedmiocie niedopełnienia przez Burmistrza C. S. S. (1) obowiązków gospodarności i dbałości o mienie komunalne, m.in. poprzez odwołanie pełnomocnictwa i uznanie roszczenia w sprawie z powództwa A. L. przeciwko Gminie. Postanowieniem z dnia z dnia 21 grudnia 2015 r., sygn. akt 2 Ds. 461/15, postępowanie umorzono w fazie in rem na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk wobec braku znamion czynu zabronionego.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny wnioski o wydanie orzeczenia w trybie z art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy Sąd Okręgowy uznał za niezasadny.

Sąd I instancji przyjął, że zarówno wnioskodawca jak i uczestnicy posiadają legitymację pozwalającą na inicjowanie i uczestniczenie w postępowaniu opisanym powyższą regulacją, że zakwestionowane przez wnioskodawcę treści zostały zamieszczone w materiałach wyborczych w rozumieniu przepisu art. 109 § 1 Kodeksu wyborczego, jakim jest pochodząca od komitetu wyborczego ulotka, i były rozpowszechniane w okresie kampanii wyborczej. Dalej Sąd wskazał, że oceniając informacje zawarte w materiałach wyborczych z punktu widzenia prawdy czy fałszu nie sposób nie poddać analizie całego kontekstu wypowiedzi, tak aby ustalić czy wypowiedź może być oceniona w kategorii prawdy bądź fałszu i czy nie ma charakteru ocennego. Dokonując oceny charakteru wypowiedzi zawartej w materiale wyborczym winno się mieć na uwadze również wzorzec przeciętnej odbiorcy.

Odnosząc się do pierwszego z kwestionowanych przez wnioskodawcę zdań „W kwietniu 2015 roku Pan Burmistrz S. S. (1) dobrowolnie poddał się karze (jako Gmina) i wypłacił panu A. L. 60 tysięcy złotych z budżetu Gminy tytułem odszkodowania” Sąd I instancji zgodził się wprawdzie z wnioskodawcą, że w sprawie z powództwa A. L. przeciwko Gminie C. nie było prowadzone postępowanie karne, lecz zauważył, że treść ulotki nie wskazuje na to wprost, zaś użyte w ulotce określenie „dobrowolnie poddał się karze” nie stanowi stwierdzenia faktu, lecz jego ocenę dokonaną przez uczestniczkę.

Sąd Okręgowy zauważył, że w toku postępowania przeciwko Gminie reprezentujący ją wnioskodawca podjął działania procesowe, które doprowadziły do przegrania procesu przez Gminę. Uznał mianowicie powództwo, lecz dodatkowo pozbawił swą decyzją o zwolnieniu pełnomocnika pomocy fachowego przedstawiciela. Nie złożył również wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (a z chwilą zwolnienia pełnomocnika tylko on mógł to zrobić w imieniu Gminy), co doprowadziło do uprawomocnienia się wyroku niekorzystnego dla Gminy. Z punktu widzenia osoby nie posiadającej fachowej wiedzy prawniczej zachowanie wnioskodawcy w procesie cywilnym wykazuje pewne podobieństwa do zastosowania instytucji przewidzianych w kpk przez oskarżonego w procesie karnym. To podobieństwo polega na zaprzestaniu obrony (przed zarzutami karnymi i roszczeniami cywilnymi) i uznaniu swej odpowiedzialności: oskarżony uznaje swą winę i odpowiedzialność karną, zaś strona procesu cywilnego powództwo. W obu więc wypadkach zapada, za zgodą najbardziej zainteresowanych osób (oskarżonego i pozwanego) niekorzystny dla nich wyrok.

Powyższe skłoniło Sąd I instancji do ustalenia, że omawiana wypowiedź nie była całkowicie wyrwana z kontekstu zdarzeń, których dotyczyła, lecz stanowiła jedynie ocenę zachowania wnioskodawcy, który w procesie cywilnym zachował się tak jak oskarżony, który dobrowolnie poddaje się karze. Tym bardziej, że w kwestionowanym tekście znajduje się sformułowanie „dobrowolnie poddał się karze (jako Gmina)”. Doprecyzowanie roli, w jakiej występował w procesie wnioskodawca poprzez wskazanie, że reprezentował Gminę wyraźnie wskazuje, w ocenie sądu, iż nie było intencją formułującą tę wypowiedź uczestniczki wprowadzanie w błąd potencjalnych jej czytelników co do tego, że S. S. (1) wystąpił w jakimś postępowaniu w charakterze oskarżonego czy podejrzanego i nawet poddał się karze,

lecz że występował w procesie jako reprezentant Gminy. Potwierdza to końcowa część zapisu mówiąca o wypłaceniu odszkodowania z budżetu Gminy.

Dwa kolejne zapisy zakwestionowane przez wnioskodawcę „Pan burmistrz S. przegrał w Sądzie Rejonowym w S., który uznał, że wypłata 60 tysięcy złotych przez gminę panu L. była bezpodstawna” i „Sąd Okręgowy w Szczecinie, po odwołaniu się S. potwierdził wcześniejszy wyrok i zasądził dodatkowo wypłatę kwoty 2700 złotych na rzecz E. L. (1) tytułem kosztów sądowych” w ocenie Sądu Okręgowego stanowią informacje, lecz nie są to informacje nieprawdziwe.

Sąd Rejonowy w S. rozpoznawał tylko jedną sprawę, która chronologicznie następowała po wypłacie odszkodowania A. L., czyli I C 360/16. W toku tego postępowania gmina, reprezentowana przez wnioskodawcę, żądała kwoty blisko 60.000 złotych tytułem regresu od uczestniczki. Gmina proces ten przegrała, zaś Sąd Rejonowy w S. w uzasadnieniu wyroku oddalającego powództwo wskazał, że nie było podstaw do uznania odpowiedzialności Gminy w sprawie IV Kp 112/14 wobec A. L., co jest jednoznaczne z ustaleniem, nie było – w ocenie tegoż sądu - podstaw do wypłaty A. L. odszkodowania. W treści ulotki okoliczności te podane zostały w pewnym uproszczeniu, lecz nie wypaczają sensu podawanych informacji.

Ostatni zapis, dotyczący wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie, który oddalił apelację Gminy C. od wyroku w sprawie I C 360/18, zawiera stwierdzenie, że Sąd „potwierdził wcześniejszy wyrok”. Oddalenie apelacji w całości, jak to miało miejsce w omawianym przypadku”, powoduje utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku, co w języku potocznym i zrozumiałym dla wyborców można określić potwierdzeniem zaskarżonego wyroku.

Zażalenie na pkt I powyższego orzeczenia złożył wnioskodawca żądając uchylenia zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie złożonego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym, ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Okręgowy w Szczecinie oraz zasądzenie od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1) art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego, w zakresie w jakim przepis ten stanowi o tym, że jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu Prawa prasowego, materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie jednego z wymienionych w tym przepisie orzeczeń, poprzez błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu, że stwierdzenie "w kwietniu 2015 roku Pan Burmistrz S. S. (1) dobrowolnie poddał się karze (jako Gmina) i wypłacił panu A. L. 60 tysięcy złotych z budżetu Gminy tytułem odszkodowania" nie stanowi stwierdzenia faktu, lecz jego ocenę dokonaną przez Uczestniczkę E. L. (1), podczas gdy brzmienie wskazanego sformułowania jasno wskazuje, że nie jest to wypowiedź ocenna, natomiast wypowiedź o faktach, a przez to błędne przyjęcie, że owa wypowiedź nie daje się ocenić jako prawdziwa lub fałszywa,

2) art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego, w zakresie w jakim przepis ten stanowi o tym, że jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu Prawa prasowego, materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie jednego z wymienionych w tym przepisie orzeczeń, poprzez błędne przyjęcie, że sformułowanie "Pan burmistrz S. przegrał w Sądzie Rejonowym w S., który uznał, że wypłata 60 tysięcy złotych przez gminę panu L. była bezpodstawna" nie jest nieprawdziwe, podczas gdy nie jest tak, jakoby wypłata przez gminę odszkodowania A. L. nastąpiła bez podstawy, skoro podstawę wypłaty odszkodowania stanowił prawomocny wyrok Sądu Rejonowego IV Wydział Pracy w S. z 25 lutego 2015 r. (IV P 112/14), oraz podczas gdy Sąd Rejonowy w S. nie uznał, że wypłata odszkodowania A. L. była bezpodstawna, a jedynie, że roszczenie regresowe Gminy wobec E. L. (1) nie zasługuje na uwzględnienie,

3) art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego, w zakresie w jakim przepis ten stanowi o tym, że jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu Prawa prasowego, materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie jednego z wymienionych w tym przepisie orzeczeń, poprzez błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że sformułowane "Sąd Okręgowy w Szczecinie, po odwołaniu się S. potwierdził wcześniejszy wyrok i zasądził dodatkowo wypłatę kwoty 2700 złotych na rzecz E. L. (1) tytułem kosztów sądowych" nie jest nieprawdziwe, podczas gdy brak jest podstaw do uznania, że Sąd Okręgowy w Szczecinie potwierdził wcześniejszy wyrok, a jedynie nie podzielił zarzutów oraz argumentacji podniesionych w apelacji wywiedzionej przez Gminę.

Uczestniczka E. L. (1) zażądała oddalenia zażalenia i zasądzenia od wnioskodawcy kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie wnioskodawcy nie było trafne.

Na wstępie swoich rozważań Sąd Apelacyjny wskazuje, zgodnie z przepisem art. 111 § 1 kodeksu wyborczego (Dz.U.2018.754 j.t.) sądy przystępując do rozpoznania sprawy w trybie powyższego przepisu badają czy zakwestionowana forma wypowiedzi jest materiałem wyborczym lub agitacją wyborczą, następnie czy informacje w nim podane są prawdziwe, a także czy z żądaniem ochrony praw wystąpiła osoba uprawniona (kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego).

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie zakwestionował ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji, lecz nie zgodził się z oceną prawną trzech sformułowań, użytych w materiale wyborczym i rozpowszechnianych podczas spotkań wyborczych przez E. L. (1). Wątpliwości nie budziła kwestia legitymacji wnioskodawcy i uczestników, jak i charakteru opisanych wnioskiem materiałów.

Odnosząc się do zarzutów wnioskodawcy należy przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie dotyczące celu procedur, którym poddał się wnioskodawca i uczestnicy w niniejszej sprawie, tj. ratio legis art. 111 § 1 kodeksu wyborczego. Jest to o tyle istotna kwestia, gdyż zarzuty wnioskodawcy akcentują konieczność interpretowania zdarzeń prawnych będących podstawą faktyczną kontestowanych wypowiedzi uczestniczki według reguł języka prawnego czy prawniczego, a dotyczącym m.in. definicji dobrowolnego poddania się karze, uznania roszczenia, odmiennej ocenie materiału dowodowego w dwóch sprawach sądowych, prawomocność orzeczenia, czy roszczenia regresowego.

Wskazać zatem należy, że przedstawione przepisy mają na celu nie tylko ochronę konstytucyjnych praw kandydatów, a w szczególności ich prawa do ochrony czci i dobrego imienia, lecz mają także na celu ochronę rzetelności procesu wyborczego poprzez umożliwienie podjęcia przez wyborców odpowiedniej i świadomej decyzji na podstawie prawdziwych informacji dotyczących rzeczywistości (zob. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 lipca 2009 r. w sprawie K 7/09).

A zatem, przepis art. 111 § 1 kodeksu wyborczego ma chronić również wyborców przed nieprawdziwymi informacjami, które mogły by wpłynąć na podjęcie decyzji o udzieleniu poparcia wyborczego takiemu bądź innemu kandydatowi na stanowisko samorządowe. Słusznie zatem Sąd I instancji dokonał kontekstowej interpretacji trzech zapodanych przez uczestniczkę E. L. (1) wypowiedzi opisanych kwestionowanym materiałem wyborczym z punktu widzenia „przeciętnego odbiorcy”, czyli w niniejszej sprawie wyborcy oddającego swój głos w wyborach na burmistrza C., a nie odbiorcy dysponującego specjalistyczną wiedzą z zakresy prawa karnego, cywilnego czy publicznego. Dlatego też brak zrozumienia przez uczestniczkę pewnych terminów języka prawnego, w sytuacji gdy używa je w sposób nieprowadzący do zniekształcenia relacji o faktach nie może być ujmowany w kategorii wypowiedzi przytaczającej nieprawdziwe informacje.

Niewątpliwie prawdziwą jest informacja, iż Gmina C. wypłaciła A. L. tytułem odszkodowania kwotę około 60 000 zł. Sąd odwoławczy podzielił ocenę Sądu i instancji w zakresie powszechnego odbioru wyrażenia o „dobrowolnym poddaniu się przez Burmistrza S. S. (1) karze”, przy czym wyczerpując tę argumentację dodać należy, że w sprawie prowadzonej pod sygn. akt IV P 112/14 przez Sąd Rejonowy w S. A. L. dochodził odszkodowania wywiedzionego z treści art. 18^(3a) § 5 pkt 2 k.p., a świadczenie to, przyjmując cywilistyczną metodologię rozróżnienia szkód majątkowych od niemajątkowych, może być ujmowane jako zadośćuczynienie, mające w kontekście tej sprawy również charakter prewencyjny, powstrzymującymi pracodawcę przed zachowaniami sprzecznymi z zasadą równego traktowania pracowników (zob. komentarz do art. 18^(3d) KP red. Sobczyk 2018, wyd. 4/Korus za SIP Legalis).

Trudno również uznać za niezgodnie z prawdą dalsze zakwestionowane wnioskiem twierdzenia zamieszczone przez uczestniczkę w jej materiałach wyborczych.

Niewątpliwie Gmina C. reprezentowana przez wnioskodawcę przegrała sprawę o sygn. akt I C 360/16 toczącą się przed Sądem Rejonowym w S., gdzie wniosła o zasądzenie od E. L. (1) kwoty 59.191,20 złotych wynikającą z wyroku wydanego w sprawie IV P 112/14. Słusznie wnioskodawca zauważa, że powództwo miało charakter regresowy wynikający z przepisu art. 441 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. Tym niemniej kanwą tych dwóch spraw były te same zdarzenia związane z twierdzeniami, iż A. L. był jako pracownik dyskryminowany przez uczestniczkę. To, że istniał tytuł do wypłaty na rzecz A. L. odszkodowania w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego IV Wydział Pracy w S. z 25 lutego 2015 r. (IV P 112/14), pozostaje bez znaczenia z punktu widzenia skutków finansowych tego stanu rzeczy dla Gminy C. wywołanych uznaniem powództwa w tej sprawie przez wnioskodawcę. W ocenie Sądu odwoławczego dla przeciętnego wyborcy, a więc osoby która w sposób rozsądny ocenia rzeczywistość, informacja o tym, że wyrok sądu pracy (IV P 112/14) pozostaje zjawiskiem prawnie odrębnym, aniżeli rozstrzygnięcie zapadłe w sprawie cywilnej (I C 360/16) będzie niezrozumiałe i nieistotne, gdyż ocenie zostanie poddany tu efekt tych spraw, a więc to, że Gmina C. faktycznie uznała powództwo o zapłatę i wypłaciła zasądzone odszkodowanie, a następnie, że nie zdołała w odrębnym postępowaniu skierowanym przeciwko domniemanemu sprawcy naruszeń praw pracowniczych wykazać, że istniała podstawowa przypisania uczestniczce takich zachowań.

Wyrok wydany w sprawie I C 360/16 jest prawomocny, zaś fakt braku pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 3 października 2018 r. (II Ca 1559/17), którym rozpoznano apelację strony powodowej w tej pierwszej sprawie wskazuje na „potwierdzenie” wyroku Sądu Rejonowego w S., a nie na jego uchylene bądź zmianę.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd II instancji w oparciu o przepis art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie wnioskodawcy. Natomiast rozstrzygając w zakresie kosztów postępowania, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do odstąpienia od określonej w przepisie art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 111 § 2 Kodeksu wyborczego, zasady, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, tym bardziej, że na istnienie takich okoliczności nie powoływał się żaden z uczestników postępowania.

Zbigniew Ciechanowicz Agnieszka Sołtyka Edyta Buczkowska-Żuk